

Motion till riksdagen 2023/24:1066

av **Tomas Eneroth (S)**

Friskolors etableringsrätt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att begränsa den fria etableringsrätten för fristående grundskolor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överkompensationen till friskolor i skolpengen ska avskaffas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kommuners förutsättningar att planera sin grundskoleverksamhet blir en allt större utmaning. Med kort varsel kan förutsättningarna förändras drastiskt genom att en friskola etableras eller avvecklas, och kommunen får stå där med ansvaret för att dimensionera utifrån nya förutsättningar.

I Växjö riskerar detta att leda till att en helt nybyggd kommunal grundskola står outnyttjad eftersom friskolor med kort varsel valt att etablera sig. Och för ett antal år sedan var situationen den omvända – när en friskola med kort varsel gick i konkurs och ställde en stor grupp elever utan undervisning. Då fick kommunen ta ansvar genom att så gott som möjligt erbjuda plats inom sin organisation.

I förlängningen är naturligtvis en modell där privata aktörer kan maximera och optimera sin verksamhet utifrån vinstmöjligheter, samtidigt som kommuner förväntas ta ansvar för helheten, inte en hållbar modell. Det skapar inte långsiktiga förutsättningar för kommunerna att planera en utbildning till alla barn med god kvalitet.

Det vore därför rimligt att införa begränsningar för friskolors möjlighet att etablera sig i kommuner utan att först inhämta kommunens godkännande. Detta skulle ge kommuner möjlighet att planera och anpassa sin skolorganisation i enlighet med de behov som finns. Åtgärden borde kombineras med ett uppdrag till regeringen att utvärdera och förbättra regelverket kring finansiering av friskolor för att säkerställa en mer rättvis fördelning av resurser.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs:

- Att riksdagen som sin mening ger regeringen tillkänna vikten av att begränsa den fria etableringsrätten för fristående grundskolor.
- Att riksdagen som sin mening ger tillkänna vad som i motionen anförs om att överkompensationen till friskolor i skolpengen ska avskaffas.

Tomas Eneroth (S)